

Harmanecké noviny

Spoločenské noviny zo života občanov a histórie obce Harmanec

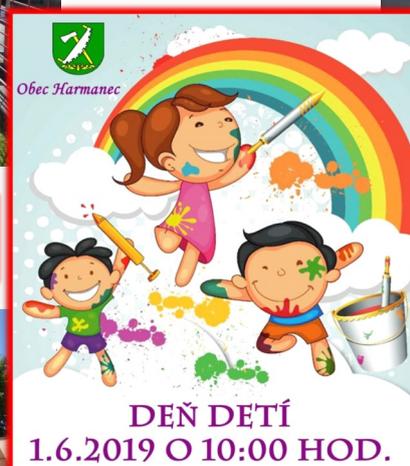
Jún 2019

Ročník XIII.

Číslo 2

Ďakujeme

za pekný deň

Nečakane krásne počasie

Deň detí pripadol tento rok presne na sobotu. Takže termín oslavy najkrajšieho dňa bol istý. Ale obavy z počasia sme mali všetci, ktorí sme organizovali tento deň. Nepríjemné daždivé dni koncom mája neveštili nič dobré. No na radosť nás všetkých sa v sobotu 1. júna zázračne vyčasil a od samého rána bol krásny slnečný deň. To sme si všetci vydýchli, aj keď sme museli byť pripravení na náhradný program pre deti aj v nepriaznivom počasí. Bola by to však veľká škoda, pretože sme spolu s pani starostkou už v januári rozmýšľali, ako tento deň zorganizujeme. Či to bude nejaký výlet autobusom alebo atrakcie na školskom dvore. Všetko je potrebné v časovom predstihu objednať a pripraviť. Nakoniec padlo rozhodnutie, zostať doma v Harmanci.

Počasia nás nesklamalo, a tak sme mohli potešiť deti podľa plánu.

Deti už od rána pobežovali po dvore a nedočkavo

čakali na príchod s atrakciami a oficiálny začiatok. Väčšie a odvážnejšie deti sa vyšantili na sedemmetrovej šmýkačke Delfín a tie najmenšie na nafukovacom hrade - Pes Dalmatín. Svoju tvorivosť a fantáziu využili pri atrakcii FunSpinner-Maliar. Na stanovištiach na multifunkčnom ihrisku ukázali svoje športové zručnosti a, samozrejme, na škôlkarskom dvore nechýbala strelba zo vzduchovky pod vedením pána Peťa Vaníka.

Ľadová drť osviežila detské tváričky a vyhladnuté bruška zaplnil hot-dog, varená kukurica a sladkosti. Malá hračka urobila radosť každému drobcovi a rozžiarila detské očka.

Detí bolo neúrekom a snád sme im urobili radosť. Bol to predsa ich deň, ich sviatok.

Veríme, že všetci odchádzali spokojní a šťastní. Prežili sme spoločne s deťmi v našej obce pekný deň. Ďakujeme organizátorom a všetkým, ktorí prišli.

Alena Chladná

Vážení spoluobčania,

Leto má rôzne prívlastky: slnečné, rozmariné, pohodové, ale aj kultúrne. Vyjadrujeme nimi vzťah alebo momentálnu náladu k ročnému obdobiu, ktoré je pre mnohých bezkonkurenčne najkrajším obdobím. Leto nám však predovšetkým poskytuje základnú kulisu v podobe dlhých slnečných dní a príjemne teplých nocí. Vyzýva nás na oddych a relax. To, ako využijeme prázdninový či dovolenkový čas, je na nás samotných. K blížiacemu sa dovolenkovému obdobiu vám prajem veľa pohody, slnečných dní a krásnych zážitkov.

Našu obec Harmanec v tomto letnom období čaká nevyhnutná oprava Materskej a Základnej školy obce Harmanec. Materská škola sa nachádza v spoločnom spojenom objekte so základnou školou. Objekt škôlky je jednopodlažný a školy dvojpodlažný, nepodpivničený, zastrešený plochou strechou s plechovou krytinou, ktorý bol ochranným náterom ošetrený minulý rok a podľa posudku ešte nie je nutná jeho výmena. Materská škola má spoločnú kuchyňu so základnou školou, pričom základná škola má vlastnú jedáleň.

Nevyhnutné (neodkladné) opravy a úpravy objektu (havarijný stav): celková oprava opadaných častí omietky na fasáde objektu rovnako aj soklové časti. Na veľkej časti fasády sa lokálne vyskytujú miesta s poopadávanou alebo inak narušenou povrchovou úpravou. Takéto miesta umožňujú zrážkovej vode vniknúť do medzery medzi povrchovou úpravou a samotné murivo, čo spôsobuje jeho ďalšie poškodzovanie. Miesta s poškodenou povrchovou úpravou je potrebné opraviť.

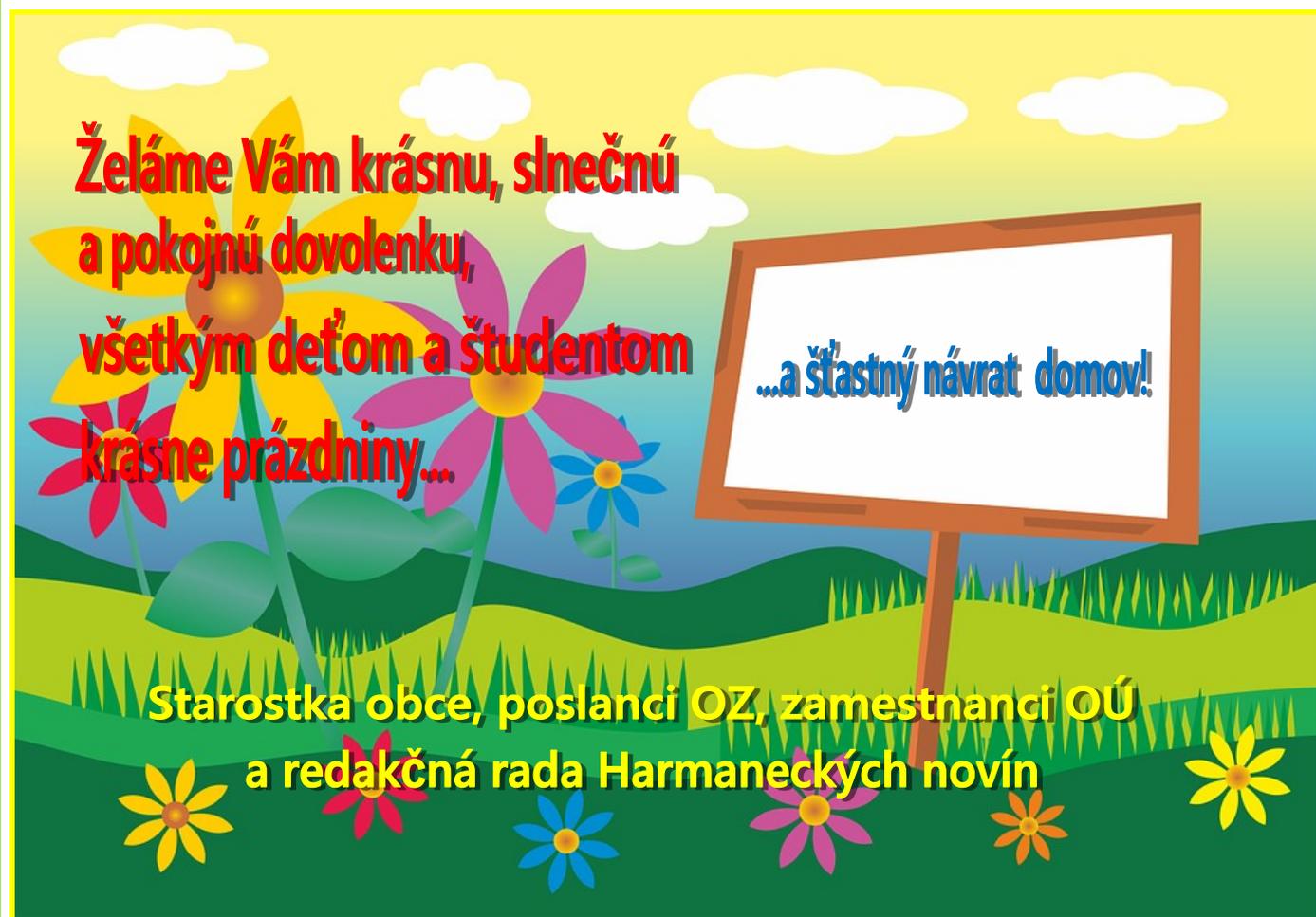
Havarijný stav je rovnako na podhľadovej časti nad vstupom do materskej školy, ktorý svojimi odtrhnutými drevenými časťami ohrozuje našich obyvateľov. Na strane od školského dvora s multifunkčným ihriskom a detskými preliezačkami sa nachádzajú rovnako nechránené časti muriva odhaľujúce až základné murivo, čo poškodzuje celkovú fasádu objektu. Oprava odkvapových chodníkov bude súčasťou opravy.

Vážení spoluobčania, milí škôlkari a školáci, naša obec si dala predsavzatie, že len čo to finančné možnosti obce dovoľia, jednou z neodkladných investícií v našej obci bude oprava fasády budovy MŠ a ZŠ. Som veľmi rada, že ten čas nastal a poslanci obecného zastupiteľstva odsúhlasili realizáciu celkovej opravy tejto verejnej budovy našej obce.

V závere môjho príspevku chcem úprimne poďakovať zástupcovi starostu obce Harmanec Jánovi Roháčovi, pracovníčkam obce a bytového podniku, poslancom obecného zastupiteľstva za bezproblémový chod našej obce počas mojej nečakanej dlhodobej pracovnej neschopnosti. V tomto prípade sa doslova a do písmena potvrdilo, že sú to ľudia na správnom mieste. Ďakujem všetkým za prejavenu podporu a želania skorého uzdravenia, budem veľmi rada, keď sa spolu znovu v zdraví stretne.

Tak ako v úvode Vám všetkým želim krásne leto plné zážitkov a načerpanie nových síl do ďalšej práce, dovidenia v septembri s vynovenou budovou MŠ a ZŠ.

Henrieta Ivanová, starostka obce

Deň matiek

Mama je slovo krátkučké, ale milé a láskavé.

Slovo, ktoré sa každé batola naučí vysloviť ako prvé. Mama - to je láska sama, prevtelená do ženy, je to láska, ktorá nás sprevádza celým životom. Je nevýslovne trpezlivá, chápvavá, milá a obetavá. Mama stojí pri nás v dobrom aj zlom a jej láskavé oči sledujú každý náš krok.

Deň matiek je deň, keď sa vzdáva úcta matkám a materstvu. Je oslavovaný v rôzne dni na mnohých miestach po celom svete.

V nedeľu 12. mája sme začali sláviť Deň matiek slávnostnou svätou omšou, ktorá sa však z dôvodu nepriaznivým predpovediam počasia nekonala pri Kaplnke Svätej rodiny, ale v priestoroch obecného úradu.

V pondelok sme naše mamy, staré mamy, ale aj všetky ženy pozvali do obecnej telocvične, kde sme netrpezlivo očakávali vystúpenia detí z Materskej a Základnej školy v Harmanci a SZUŠ Zacharová.

Po príhovore pani starostky nám tento deň spríjemnili svojím vystúpením deti z MŠ, ktoré nám zatancovali úžasný valčík a potešili mamičky básničkami a spoločnou piesňou o mame. Žiaci zo ZŠ v Harmanci nám okrem básničiek pre svoje mamičky a babičky predniesli príbeh o Slimáčikovi Máčikovi a o vykonaní dobrého skutku, keď malý chlapec preniesol slimáčika z cesty na lúku plnú farebných kvietkov, ktoré túžil slimáčik vidieť.

Hudobné a tanečné vlohy nám prezentovali aj žiaci zo SZUŠ Zacharová hrou na gitaru, klavír či ľudovými tancami.

Na záver každá mamička či babička odchádzala s ružou, koláčikmi a malou pozornosťou, ktorú pre nich pripravili naše deti pod vedením svojich pani učiteliek.

Všetkým patrí veľké „ĎAKUJEME“.

Alena Chladná

Túto knihu som napísala tebe, mama...

„Túto knihu som napísala tebe, mama. Viem, že to už čítať nebudeš, ale je to spomienka na teba. Teraz, keď si čítam, čo som napísala, si uvedomujem, aký si mala ťažký život. Veľmi ľutujem, že som odmietala počúvať tvoje rozprávania. Často ma to unavovalo. Myslela som si, že sa len chceš nechať ľutovať. Zdalo sa mi, že stále hovoríš o tom istom. Sťažnosti, bôle, krivdy, ponosy, to

ma uvádzalo do depresii. Mala som byť lepšou poslucháčkou. Chýbal mi nielen čas, ale aj empatia. Ty si ju určite potrebovala. Mňa to znervózňovalo. Videla som iné riešenie твоich starostí a to nás rozhádalo. Dnes to cítim inak a na starých ľuďoch sa dívam inými očami, akoby som chcela dobehnúť to, čo som pri tebe zanedbala. Počujem ťa, ako mi hovoríš „Počkaj, veď ty na to prídeš, ale bude neskoro...“. Mala si pravdu. Budem rada, ak si tieto riadky prečítajú moji synovia. Všetkým mladým ľuďom radím: pozorne počúvajte, čo vám hovoria starší, hlavne rodičia a snažte sa ich pochopiť. Hľadajte v ich rozprávaní poučenie pre seba a pre budúcnosť. Chápem, že doba ide míľovými krokmi dopredu. Okolo nás je mnoho technických vymožeností a chvíľami sa zdá, že ubúda času. Vytrácajú sa i teplé ľudské vzťahy, úprimnosť a otvorenosť, ba ani rodina nie je tým, čím bývala kedysi. Strážte hodnoty, kým nie je neskoro!

Chcela by som sa poďakovať Zuzane Slávovej, Anne Slávovej a Anne Mazúchovej za ich cenné spomienky na moju mamu. Ospravedlňujem sa všetkým, ktorých som zamotala do deja. Nemyslela som to v zlom, len som cítila, že tvorili súčasť života mojej mamy. Mnohí už nie sú medzi živými, ale niektorí ešte žijú. Skláňam sa pred nimi a ďakujem...

Anna Kozicová

Krásne a pravdivé slová, v ktorých sme sa mnohí našli. Aj ja. Škoda len, že som to nečítala pred mnohými rokmi, keď ešte žila aj moja mama. Bola by som možno tiež lepšou a vnímavejšou dcérou.

Tento dojímavý text je prológ z prvej z doteraz siedmich vydaných kníh PhDr. Anny Kozicovej - **Dora z Pohankovie dvora**.

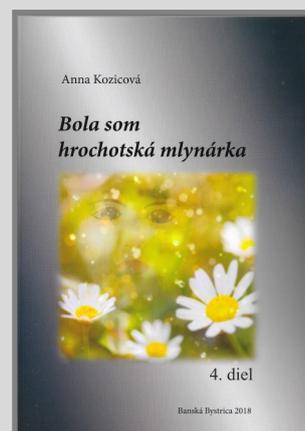
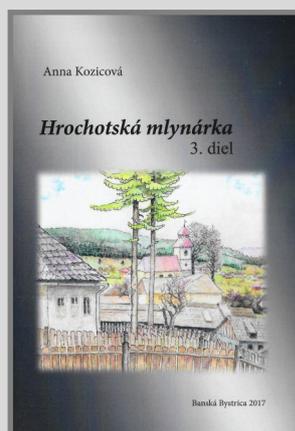
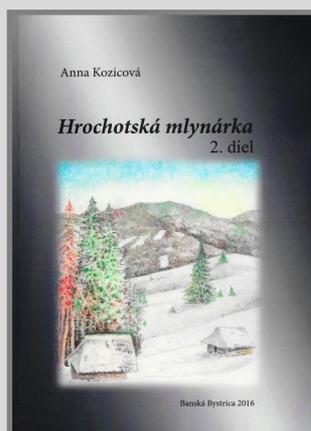
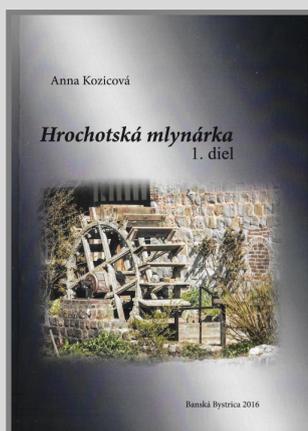
Hanku mnohí poznáme. Pracovala niekoľko rokov v našej základnej škole ako učiteľka a vychovávateľka.

Ako som sa dozvedela o jej knihách? Nedávno sme sa náhodou stretli. Na recepcii v Rooseveltovej nemocnici. Objednávali sme sa každá u svojho lekára. A tak sme mali chvíľu pre seba. „Čo robíš teraz doma, ako sa máš, nenudíš sa?“ To bol začiatok nášho rozhovoru. Mysleli sme si obe, že krátkeho rozhovoru. Ale keď mi Hanka povedala o svojich knihách, náš rozhovor sa poriadne pretiahol. Dokonca sme stihli vypiť aj dobrú kávu. A tak sme spolu poklebetili, ale ja som už od prvej chvíle vedela, že o Hankiných knihách budem písať v našich novinách. Bola som zvedavá na všetko, týkajúce sa jej tvorby. A tak som využila čas a tu je náš rozhovor:

Kedy si začala písať a o čom sú tvoje knihy?

Písala som už dávno, ale len pre seba. Napísať knihu som sľúbila mojej mame, vtedy, keď dookola spomínala svoj ťažký život. Priznám sa ti, že týmto názvom „Dora z Pohankovie dvora“ som mamu hnevala, lebo ona neznášala svoje meno „Dora“. Najprv som si z toho robila žarty, ale keď mama zomrela, cítila som potrebu svoj sľub splniť. Na živote mojich rodičov som chcela poukázať na ťažký život v povojnových časoch. Knihou a hlavne básňou „Vyznanie“, ktorú napísal môj brat, som chcela vyjadriť vzťah k rodnej dedine.

Aj moje ostatné knihy sú o vzťahu k rodnej dedine, o zvykoch, tradíciách, o prírode v okolí Hrochote. Možno na príklade života mladej krásnej mlynárky si mnohí moji čitatelia dokázali predstaviť život v období, keď zúrila cholera, keď si Hrochoťania stavali kostol, keď z každého

dvora vytrčala strašná bieda. Možno sa mi podarilo tak trochu opísať dejiny obce. V našom kostole pôsobil aj slávny A. B. Sládkovič, na ktorého sme my Hrochoťania hrdí.

Máš svojich čitateľov? Oni ťa motivovali k napísaniu tých ďalších kníh?

Áno, mám svojich čitateľov, ktorých si veľmi vážim. Sú medzi nimi mladí, ale aj staršie ročníky. Nielen ženy, ale aj chlapi. K napísaniu pokračovania príbehu o mlynárke ma naozaj motivovali čitatelia. Nepáči sa im, ako to vždy ukončím. Ale aj ja sama sa ťažko lúčim s mojimi postavami. Kým píšem o nich, tak s nimi žijem, vlastne prežívam ich starosti a keď príbeh ukončím, strašne mi chýbajú. Určite ten pocit poznáte, keď dočítate nejakú knihu, čo vás zaujala.

Odkiaľ čerpáš informácie z histórie Hrochote?

Záleží na tom, o akú informáciu ide. Využívam poznatky z kroník (Kronika JRD Hrochoť, Kronika MNV Hrochoť), ale to je veľmi stručné. Tam sa nám dejiny akoby stratili. Čo je na škodu vecí. Rozhovory so staršími ľuďmi. Tí nám pomaly už odchádzajú. Ja sama mám veľa spomienok, som predsa rodáčka. Krásne detstvo a mladosť som prežila v rodnej dedine. No a predovšetkým internet, o spoločensko-politických pomeroch, revoltách, povstaníach, súdnictve, histórii okolitých dedín, chorobách a ich liečení atď.

Kniha Stratené šťastie je tvoja posledná, alebo už pracuješ na ďalšom príbehu zo života Hrochoťanov?

Ja vlastne píšem stále. Teraz mi práve vyšla ďalšia kniha „Hrst' zeme z otcovho hrobu“. Dá sa povedať, že je ešte teplá. V nej riešim generačné problémy. V období, v ktorom sa odohráva môj príbeh, sa netrápili nad týmito problémami. Vzťahy starí – mladí nebolo treba riešiť. Rodiny tvorili pevný zväzok. Mladí si starých vážili. Rodi-

na bola posvätná. Bola tam istá hierarchia. Dnes je iná doba. Často sa stretávame v rodinách s tým, že starí sú už len na ťarchu. Mladí nemajú pre nich pochopenie a starkí v tom dobrom prípade skončia v domovoch dôchodcov. Niekedy síce niet iného východiska, ale mnohí prežívajú svoju jeseň života opustení a bezvládni. Život je tvrdá skúška pre každého z nás. Tak strašne nám rýchlo uteká, že sa ani nenazdáme a starí sú aj tí, čo boli nedávno mladí. Potom sa nám zdá, akoby sa tá naša zemeguľa otáčala čoraz rýchlejšie. Nestačíme sa ani čudovať. Potajme si želáme: „ach, keby sa vrátila tá mladosť, čo všetko by sme chceli ešte stihnúť.“ No žiaľ, čas je len jednorozmerný a ide stále len a len dopredu. Už sa nič nevráti.

Z mojej hlavnej postavy som nemala za cieľ urobiť hrdinku. Určite sa nájde viac takých, ktorí milujú svojich rodičov a radi by sa obetovali, ak by to bolo potrebné. Všetka česť. U Zuzany ma zaujal údel. Tri generácie žien, tri vdovy. Traja chlapi, všetci náhodou Jurajovia. Jeden zahynul v prvej svetovej vojne, druhý v druhej svetovej vojne a tretí akoby v tretej – civilizačnej, stal sa obeťou rakoviny. Príbeh som napísala podľa skutočnosti. Ale mám rozpracovanú ďalšiu knihu, tá bude riešiť súčasné problémy života. Pravdepodobne sa bude volať „Trauma duše“.

Posledná otázka, ako spomínaš na Harmanec?

Pozdravujem všetkých Harmančanov. Želám Vám veľa úspechov a osobného šťastia a prajem Vám viac slnečných dní do tej Vašej Harmaneckej doliny. Na Vaše deti a roky strávené na Vašej škole nezabudnem.

PhDr. Kozicová Anna

Ďakujem za rozhovor, Hanka, a želim ti ešte veľa úspešných rokov v roli spisovateľky a veľa inšpiratívnych príbehov o životných osudoch ľudí. Vďaka, že prostredníctvom tvojich kníh máme aj my možnosť prečítať si mnohokrát smutné, ale pravdivé príbehy obyčajných ľudí. Neprečítala som ešte všetky tvoje knihy, neviem, či každý príbeh má šťastný koniec (prialo by som si to), tak som zvedavá.

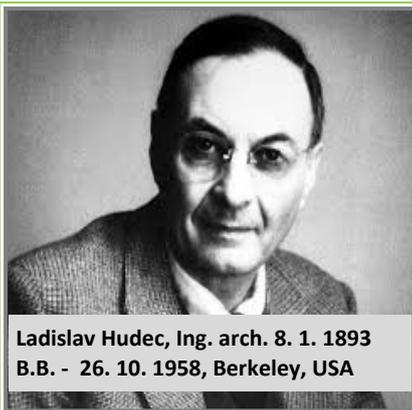
Teší ma, že do vydania našich novín som stihla aj vydanie tvojej už v poradí ôsmej knihy. Tak piš a my budeme čítať.

Som rada, že sme sa po rokoch náhodou stretli.

Iveta Roháčová, šéfredaktorka

(Ne)splnený sen architekta Ladislava Hudeca

Ladislav Hudec, Ing. arch. 8. 1. 1893
B.B. - 26. 10. 1958, Berkeley, USA

Pred dvadsiatimi rokmi sme o ňom nevedeli nič. Dnes ho stretávame v odborných i laických novinových článkoch, publikáciách, v dokumentárnych filmoch, na radnici, v množstve prednášok, oslavách, múzeách i na cintoríne.

Delegácie si podávajú ruky, raz tu, raz tam a ktovie, kde všade ešte. Historici a nadšenci skúmajú z jeho života možné i nemožné a každý by ho chcel mať za svojho, vlastniť nielen jeho kultúrne dedičstvo, ale i jeho dušu. To však nejde a to z jednoduchého dôvodu. Ladislav Hudec svojou jedinečnosťou patrí celému ľudstvu, a tak teda trochu i nám. Život, ten úžasný režisér, pridelenil Hudecovi fantastickú rolu, na ktorú sa nezabúda, alebo by sa aspoň nemalo zabúdať.

Dnes už vieme o ňom veľa, ale nie všetko. Zopakujeme si to v krátkosti: Architekt Ladislav Eduard Hudec sa narodil 8. januára 1893 v bansko-bystrickej kúrii, ako prvorodené dieťa, do rodiny mestského staviteľa Juraja Hudeca a manželky Pavly z rodu Škultétyovej. Ladislav mal sestry Editu, Líviu, Martu, Magdu a brata Gejzu. Navštevuje Ľudovú chlapčenskú evanjelickú školu, potom Nižšie evanjelické gymnázium a Vyššie kráľovské katolíckeho gymnázium v Banskej Bystrici, ktoré ukončí maturitou v roku 1910. Už počas týchto štúdií získa výučné listy z murárstva, tesárstva a aj ako kamenár. Kresliť ho učí slávny maliar Dominik Skutecký. Fotografuje. Cez prázdniny cestuje na lodi s Júliusom Thurzom. Na otcovu žiadosť navštevuje Kráľovskú technickú univerzitu v Budapešti, ktorú dokončí v roku 1914. Ešte ako študent navrhne stavbu Kaplnky Panny Márie Kráľovnej vo Vyhniciach. Stavbu realizuje jeho otec. Je to jeho jediná stavba na Slovensku, okrem vlastnej rodinnej hrobky. Dva dni po vysvätení kaplnky vypukne Veľká vojna.

Vstup Ladislava Hudeca do životnej profesijnej kariéry architekta nie je slávny. Ako dôstojník rakúsko-uhorskej armády dostáva povolávací rozkaz a zrazu je vo víre svetovej vojny. Projektuje obranné postavenia a na poľskom území sa v roku 1916 dostáva do ruského zajatia a na Sibír do zajateckého tábora, kde strávi dva a pol roka. Rusi ho považujú za Poliaka, Poliaci za Maďara, a tak ďalej. Niet sa čo diviť, veď popri slovenčine hovoril aj maďarsky, nemecky, francúzsky, taliansky, poľsky, ukrajinsky, rusky a anglicky. Zo zajateckého tábora ušiel a rôznymi cestami osudu, v ktorých sa literatúra rozchádza, sa dostal do Číny. Akoby na počkanie, 11. novembra 1918 skončila Veľká vojna, ktorá dostala prívlastok 1.

svetová, lenže v tom čase už architekt Ladislav Hudec prišiel do Šanghaja.

Vtedy ešte netušil, že tu pobudne 29 rokov. Ako evanjelik bol hlboko veriacim človekom a veril, že Boh ho neopustí. Prvá veľká zmena, ktorú vo svojom živote urobí, je, že sa prestane podpisovať po maďarsky „Hugyecz“ a od roku 1919 sa podpisuje „Hudec“. Akoby tušil, že už niet návratu a jedna dejinná epocha sa definitívne uzatvára. A jeho čínske meno je: „Wu-Ta-Kche“.

Prenajíma si izbu a začne pracovať v ateliéri amerického architekta R. A. Curryho ako kreslič. Vytriedi svoje vysokoškolské myšlienky pretrhnuté vojnovými udalosťami. Áno, jeho diplom znie maďarsky „Műépítész“, čo značí v preklade „Umelecký architekt“ alebo „Umelecký stavbár“ a tomuto chce zostať verný vo svojej profesionálnej tvorbe. Horlivo študuje všetko o rozvoji a modernej architektúry za posledné roky, o ktoré prišiel nie vlastným pričinením. Zaujíma ho vlastne všetko o architektúre v západnej Európe, v Amerike, Kanade, ako aj v Austrálii a ako ju bude môcť uplatniť v ázijských pomeroch. Odborná a technická literatúra zaujíma prvé miesto. A v nej odborné články, ktoré opisujú nové druhy stavebných materiálov, ktorých je, zdá sa, nepreberrné množstvo. Je veľmi zaujímavé, že každá vojna, ktorá ničí, v konečnom dôsledku prináša aj rozvoj a napredovanie. A k veľmi dôležitej činnosti fotografovania mu časom pribudne aj ďalší, doslova nutný koníček – filmovanie.

Spoznáva sa s dievčinou z nemecko-škótskej rodiny, kde sa hovorilo anglicky a nemecky a s ktorou sa v roku 1922 zosobášil. Z manželstva s Isabelou Meyer sa narodili tri deti, dvaja synovia Martin a Theo a dcéra Alessa. V Šanghaji bývali postupne na troch miestach a v každom dome mal architekt svoju pracovňu, do ktorej sa rád uzatváral a bola mu oázou pokoja.

Ako kreslič nepobudol dlho u R. A. Curryho, uvedomujúc si svoje akademické vzdelanie, stal sa jeho spoločníkom. Aj to však nie nadlho. S finančnou podporou svojho svokra zakladá 1. januára 1925 vlastnú firmu, čím sa oslobodil. Nezaprie ani podnikateľského ducha, kupuje lukratívne pozemky na brehu mora a stane sa vlastníkom dvoch nájomných domov. Zachytí nástup filmového priemyslu a vybuduje tri kiná. Pri zakladaní stavieb uplatňuje najnovšie stavebné trendy a využíva nové technológie a architektonické štýly. Praje mu aj šťastie, veď Šanghaj je v Číne považovaný za štát v štáte a obdobie rokov 1927 – 1937 je poznamenané obrovským stavebným rozmachom a dodnes sa spomína ako zlatá dekáda pre mesto Šanghaj. Vtedy vznikla aj prevažná väčšina jeho budov. V Šanghaji počas svojich 29 rokov vytvoril okolo 400 projektov, z nich je mnoho zapísaných v zozname kultúrnych pamiatok. Dokázal osloviť klientelu zákazníkov tak európsku, ako aj čínsku. Aj keď bolo v obrovskej konkurencii veľmi ťažké presadiť sa, on to

vždy dokázal. Jeho meno sa stalo pojmom v Šanghaji, v celej Ázii a napokon na celom svete. Čínsky sa však nikdy nenaučil.

V repertoári jeho slávnych prác nachádzame nájomné domy, kiná, knižné vydavateľstvá, nemocnice, pivovary, vily, kostoly, banky. Slávu už aj tak slávneho architekta šírili napríklad Vila lásky, Zelený dom, Metodistický kostol a hlavne ospevovaný Park Hotel postavený v rokoch 1931 – 1934. Architektovo najslávnejšie dielo, Park Hotel, bol architektonický a technologický unikát svojej doby. Dvadsaťdvapochodová budova vysoká

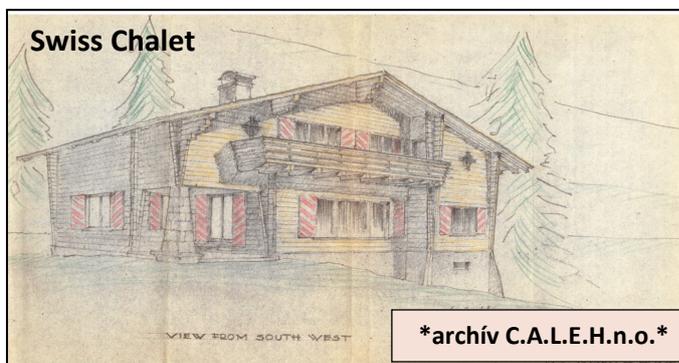
83,8 m bola prvým mrakodrapom na ázijskom kontinente a do roku 1966 najvyššou budovou v celej Číne. Boli tu ubytovaní štátnici a králi. Otvorená bola 1. decembra 1934 v geografickom

strede mesta „Point Zero“. Budova vysoko nad šanghajským nebom bola pýchou bohatstva, majetku, svetskej slávy a hlavne symbolom čínskeho kapitalizmu.

Ani v časoch najväčšej slávy nezabúda na svoju rodinu v ďalekej Európe. Podporuje ju ako sa len dá, považuje si to za povinnosť po smrti svojho otca. Z rodiny prijala jeho pozvanie sestra Magda v roku 1926, ktorá potom pracovala v Šanghaji štyri roky ako zdravotná sestra a ukončila tu aj svoje štúdiá v tomto odbore. Brat Gejza sa tu zdržuje v rokoch 1930 – 1933. Rád prijímal a aj zamestnal (ak mali záujem) priateľov ako boli napríklad architekti Gabriel Schreiber, Vojtech Holesch, Oskar Holesch alebo maliar Dionýz Holesch, u ktorého Hudec objednal portréty svojich svokrovcov, aby si zarobil na ďalší pobyt a cesty po Ázii. Zamestnal však aj Ferdinanda Skuteckého, syna slávneho maliara Dominika Skuteckého, ktorý bol právnikom a ekonómom. Neustále sa zaujímal o svoje rodné mesto Banskú Bystricu a veľmi túžil vidieť ju. Veľa športoval, choval domáce zvieratá, venoval sa drevorezbárstvu a vlastnil zbierku biblií v 65 jazykoch. Angažuje sa spoločensky a je členom mnohých, hlavne nemeckých klubov. S tým mal potom problém, keď sa chcel usadiť v Amerike. Obyvateľom Maďarska pomáhal počas vojny, keď bol od roku 1942 honorárnym konzulom Maďarska. Po nesúhlasnom stanovisku s politickým vývojom v Maďarsku 18. októbra 1944 svoju diplomatickú misiu ukončil. Život priniesol zlé časy. V roku 1947 aj s rodinou tajne opustil Šanghaj, a tak prišiel skoro o všetok svoj majetok.

Usadili sa na rok v prenajatom dome vo Švajčiarskom Lugane. Ešte nevedeli, kde sa definitívne usadia. Ladislav Hudec prijal pozvanie pápeža Pia II. na odborný výskum podzemia Baziliky sv. Petra v Ríme. Ten ho potom obdaroval aj za jeho katolícke stavby v Šanghaji, aj jeho manželku, generálnou odpustkovou listinou, aj keď bol evanjelik.

Ešte vo Švajčiarsku si Hudec, urobil krátku inventúru života. Ako otec bol sklamaný zo svojich detí, že ani jedno sa profesijne nevenovalo architektúre a neprejavilo náklonnosť k náboženstvu. Z množstva myšlienok ho z ničoho nič zaujala myšlienka ešte z študentských čias, keď chodil s otcom na dražby stavebného dreva do Harmanca a do Španej Doliny. V tichej a krásnej harmaneckej doline plánoval raz postaviť dom len z dreva bez železných prvkov. Precestoval pol Európy, ale drevo nikde nemalo takú vôňu ako tam v Harmanci. Nakoniec si objednal stavbu podľa svojho vlastného pro-

jektu z roku 1957 u švajčiarskej firmy Chalettfabrik MURER Beckenried.

Chcel byť od komunizmu čo najďalej a 23. júna 1948 vstupuje na pôdu USA a usadí sa v meste Berkeley v Kalifornii.

Jednotlivé časti dreveného domu Swiss Challet prišli do blízkeho Údolia indiánskych žien (Squaw Valley) v roku 1958. Plní sa sen, na ktorý čakal desiatky rokov. Sen zostal nesplnený. Pri dokončovaní montáže Ladislav Hudec zomrel na infarkt 26. októbra 1958 vo veku 65 rokov.

Sen o návrate sa teda predsa len splnil!

Telesné pozostatky architekta Ladislava Hudeca boli prevezené do rodinnej krypty na evanjelickej cintoríne v Banskej Bystrici 12. augusta 1970.

Michal Kiššimon

Literatúra: Architekt L. E. Hudec „Banská Bystrica – Šanghaj“.

„Trochu si odpočinite“ (Marek 6,31)

Poznáte to. Sú chvíle, niekedy celé dni, keď nevieme, čo skôr. Horia termíny, zadané úlohy sa stihajú len s odretými ušami, výsledky nenapĺňajú očakávania a k tomu všetkému akoby dochádzala chuť niečo robiť. Už len vydržať. Už len pár hodín do konca služby či pracovnej doby. Ešte trošku a bude víkend. Alebo prázdniny. Alebo dovolenka. Jednoducho koniec. Čas, keď sa konečne zastaví kolotoč. Aspoň na chvíľku.

Najviac to asi vidno na deťoch počas posledných týždňov školského roka. O prázdninách sa už nešepká ako o nejakej priam magicky vzdialenej odmene; už sa o nich hovorí celkom nahlas s nadšením ako o niečom, čo príde. Konečne žiadne vstávanie, žiadne diktáty, žiadne domáce úlohy.

Prejde čas školskej dochádzky a... už ako dospelí zažívame niečo podobné. Len ten čas sladkého ničnerobenia už netrvá dva mesiace, ale nanajvýš pár týždňov. Aký milý paradox. Všetky deti chcú byť dospelé, aby nemuseli chodiť do školy a keď z nej vyrastú, chceli by sa, už dospelí, zasa stať deťmi a mať len tie detské starosti, ktoré končia pár úlohami. A niekedy naivne detským ospravedlňovaním vlastnej lenivosti usilovne hľadať výhovorku v štýle: „To nie je moja chyba, že som dostal päťku. Však aj Jožo dostal. To si učiteľka vymyslela takú ťažkú písomku. To sa nedalo napísať.“

Na čo nám je oddych, keď po ňom zasa prichádzajú dni plné práce, námahy a stresu? V škole či práci myslíme na dovolenku a prázdniny a len čo ten čas príde, zasa myslíme na to, čo nás čaká po návrate do obyčajných dní. Ubíjajúci stereotyp. Stála myšlienka na budúcnosť, na to, čo nás čaká. Prípadne nostalgická spomienka, aké to bolo kedysi všetko iné; a nielen v práci či škole, ale aj v spoločnosti, vo vzťahoch, alebo v nás...

Myslíme na to, čo bolo a čo bude. A možno pri tom zabúdame myslieť na to, čo JE práve teraz. Aj preto si stále viac myslím, že čas oddychu (prázdnin či dovoleniek) nemá byť časom odtrhnutým od každodennej reality, ale časom, v ktorom sa naučíme vnímať prítomný okamih. Chvíľou, v ktorej sa zamyslíme nad zmyslom každodennej námahy a možno práve vďaka oddychu objavíme jej čaro. Okamihom, v ktorom si uvedomíme, že nežijeme pre výkon ani pre oddych, ktorý po ňom nasleduje. Časom, v ktorom sa naučíme ďakovať za zdravie a silu, prípadne sa naučíme v pokore prijať, že tých síl či zdravia už nie je toľko, ako kedysi.

V Biblii čítame prosbu: „*A tak nás nauč rátať naše dni, aby sme našli múdrosť srdca*“ (Ž 90,12). Možno práve dovolenka či prázdniny môžu byť tým požehnaným priestorom, v ktorom sa zamyslíme a naučíme sa „zrátať si“ náš život. Nie len v zmysle toho, koľko nám ešte chýba odpracovať do dôchodku, ale najmä v zmysle prehodnotenia našich cieľov a prostriedkov, ktorými sa tie naše ciele snažíme dosiahnuť. Dovolenka, to je ako keď maliar, ktorý tvorí veľké dielo, na chvíľu preruší svoju činnosť a poodíde od plátna, aby jednak videl, čo zatiaľ dokázal vytvoriť a zároveň, aby videl, čo ešte potrebuje dotvoriť.

Čas dovolenky je, samozrejme, časom oddychu. Ale myslím, že by sme nemali zabúdať na tento rozmer pohľadu na náš život. Kde inde, ako v pokoji dovolenky, akoby „poodstúpení od plátna reality“, sa môžeme bez stresu zamyslieť nad situáciou na našom pracovisku, nad našimi výkonmi, nad pracovnými i osobnými vzťahmi? To všetko s cieľom a túžbou niečo zlepšiť. Nie vrátiť sa ako majstri sveta a rozdávať rady všetkým naokolo, ale snád' sebe samým stanoviť nové výzvy a hranice v túžbe veľmi konkrétne zlepšiť to, čo nefunguje tak, ako má.

Iste, je to činnosť, na ktorú treba vždy aspoň dvoch. Ale nič nám nebráni (teda, okrem vlastného strachu), byť tým prvým, kto začne niečo meniť. Byť tým, kto po návrate z dovolenky a prázdnin prestane frflať či sťažovať sa na vedenie, obviňovať či ohovárať kolegov, alebo... žalovať na spolužiakov.

Drahí moji, nech je čas oddychu časom, v ktorom sa dokážeme zastaviť a premýšľať. Aby sme to dokázali, nepotrebujeme cestovať cez pol sveta do najvyčytenejších destinácií s bezpočtom luxusných hotelov. Stačí k tomu odvaha zastaviť sa. Možno doma v záhrade či na balkóne pri káve načerpáme omnoho viac, ako kdesi ďaleko. Možno jedna prechádzka lesom, hoci len do Cenova, zmení náš život viac, ako cesta okolo sveta. Toho najvzácnejšieho „dovolenkára“ totiž nosíme v sebe. Tak mu doprajme ten najvzácnejší čas práve tam, kde sme. Veď pokoj v srdci nevybudujeme tým, že budeme donekonečna zapíňať pamäťové karty tisíckami gýčových fotografií. Radšej sa sústreďme na to, aby sme priestor našich srdcí napĺňali pokojom a radosťou.

Prajem Vám požehnaný a zmysluplne využitý čas dovoleniek a prázdnin.

o. tomáš

Jubilanti

65 rokov

Lovásová Elena
Bosík Michal
Zelenec František

70 rokov

Kiedžuch František, Ing.

80 rokov

Rakšány Ivan

75 rokov

Kupčoková Anna
Beľa Július

Srdečne blahoželáme!

Milí čitatelia!

Teší nás, že prispievate do našich novín. Nielen spomienkami na zosnulých, blahoželaniami svojim príbuzným, priateľom a známym, ale aj zaujímavými príspevkami, článkami, či príbehmi zo života.

V prípade záujmu o uverejnenie svojho príspevku píšete na e-mail: harmanecke.noviny@gmail.com

Redakčná rada Harmaneckých novín

Opustili nás

*Ja pôjdem tam, kam všetky pokolenia odišli. A lesy budú stále v slnku sniť
a vody driemať v lesku bielych hviezd.*

Vachová Anna 17.4.2019

Branický Ivan 9.5.2019

Olerínyová Margita 2.6.2019

Venujme im tichú spomienku.

Eurovoľby 2019 - Obec Harmanec

VOĽBY DO EURÓPSKEHO PARLAMENTU
25. máj 2019

Odpis zápisnice okrskovej volebnej komisie o
priebehu a výsledku hlasovania do
Európskeho parlamentu 25.05.2019

Vo volebnom okrsku boli zistené tieto výsledky:

Počet voličov zapísaných v zozname voličov	742
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	130
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	129
Počet platných odovzdaných hlasov	124

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

SMER - sociálna demokracia	49	Kresťanská únia	4
Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	26	Slovenská národná strana	3
Koalícia Progresívne Slovensko a Spolu - občianska demokracia	10	Strana zelených Slovenska	3
SME RODINA - Boris Kollár	8	KOREKTÚRA - Andrej Hryc	2
OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OĽANO)	6	SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA	1
Sloboda a solidarita	6	Strana maďarskej komunity	1
Kresťanskodemokratické hnutie	4	Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	1

O z n a m

Obce Harmanec, Dolný Harmanec a ZO SZPB Harmanec

oznamujú všetkým obyvateľom:

Spomienkové stretnutie k 75. výročiu SNP na Krížnej

sa uskutoční dňa 24. augusta 2019.

Organizačné pokyny k tejto udalosti budú pred termínom oznámené.

Od víťazov sme mali ďaleko...

Tak poctivo sme ešte nikdy netrénovali. Najazdili sme stovky kilometrov. Po menej i viac náročných terénoch. Veď sme sa pripravovali na kvalitne obsadené preteky. Janko Ďurečka - manažér nášho tímu Olejári Harmanec, ktorý sa pretekov už pred dvoma rokmi zúčastnil aj spolu s Paľom Rečkovičom, nás štyroch prihlásil na **3. ročník súťažného MTB maratónu, ktorý viedol krásnym prostredím Rajeckej doliny a pohorím Lúčanskej Malej**

pretekárom spôsobovalo extrémne teplo počas celého dňa. My sme ale zvyknutí na náš domáci kopec (Križna 1574 m. n. m.). Takže sme to všetci dali, skončili sme v prvej polovici štartového poľa, nikomu sa nič nestalo, čo bol hlavný cieľ.

Fatry. Štart bol v sobotu **15. 6. 2019** na Kúpalisku Laura v Rajeckých Tepliciach. Bol to zároveň šiesty ročník prestížneho seriálu pretekov horských bicyklov **ŠKODA BIKE OPEN TOUR 2019.**

Piaty reprezentant našej obce, ktorý sa o pretekoch dozvedel pár dní pred štartom pretekov, bol **obdivuhodný Peťo Vaník.** Tento 72-ročný, stále aktívny a všestranný športovec to dal „na pána“, ako sa teraz slangovo chváli niekto výnimočný. Bol otestovať svoj nový elektrobicykel. A bol najstarším cyklistom pretekov. Máte náš rešpekt, Peťo.

Prihlásených bolo 674 pretekárov. Skúsených cyklistov, náruživých cyklistov, ale aj profesionálnych cyklistov. No a to sme si my štyria pred pretekmi v kútiku duše mysleli, že možno máme aj šancu na dobrý výsledok. No nielen profesionáli nám to natreli. Naša trať bola dlhá 50 km s prevýšením 1320 m. Niektoré časti trate boli náročné, stúpania, kopce, ale asi najväčšie problémy všetkým

Bola to obrovská skúsenosť vidieť, čo milovníci cyklistiky dokážu. Určite sa chceme vrátiť do Rajca aj na budúci rok a budeme makať na tom, aby sme sa zlepšili.

Ing. Tomáš Roháč

Paľo Rečkovič

Janko Ďurečka

Tomáš Roháč

Kubo Lachký

Náš tím v cieľi - Olejári Harmanec

Peťo Vaník

„VETERAN CUP“ víťazstvo ostalo doma

V sobotu 22. júna sa uskutočnil už tretí ročník „VETERAN CUP“. Za veľmi nepriaznivého počasia sa stretli mužstvá HARMASAN, BOTAFOGO, MEDOJED, ÚSVIT a BAŽANTI, ktorí obhajovali minuloročné víťazstvo. Hneď v prvom zápase sa stretli domáce mužstvá HARMASAN - BAŽANTI. O veľkej vyrovnanosti a kvalite hráčov svedčí aj fakt, že zápas skončil remízou, a preto sa museli kopat jedenástky, kde boli úspešnejší hráči HARMASANU. Boli pozvané aj dve mužstvá z Banskej Bystrice - ÚSVIT a MEDOJED, kde obidva tímy predviedli perfektné technické kombinácie s loptou. Nakoniec sa mohol tešiť len jeden tím z víťazstva turnaja, a to bolo domáce mužstvo HARMASAN pod vedením kapitána P. Katka. Na druhom mieste skončilo mužstvo z B. Bystrice ÚSVIT. Vlnajší víťazi BAŽANTI skončili tretí.

Po skončení turnaja boli ocenené všetky mužstvá, ale aj jednotlivci. Za najlepšie brankára turnaja bol vyhlásený hráč z tímu MEDOJED P. Renčo. Najlepší strelec turnaja so štyrmi gólmi bol hráč z mužstva ÚSVIT Gabaj a najlepší hráč celého turnaja bol J. Marenčák z tímu HARMASAN.

Na turnaji prebehla aj súťaž o najlepšieho strelca cez celé ihrisko do prázdnej brány. V tejto súťaži uspel P. Mikušák z tímu BOTAFOGO Dolný Harmanec.

Podakovanie za prípravu turnaja patrí obci Harmanec a poslancom obecného zastupiteľstva, samozrejme aj sponzorom, bez ktorých by sa to nedalo uskutočniť. Podakovanie patrí spoločnosti SHP GROUP, ktorá nám dodala hygienické výrobky, pivo zaplatil P. Katko, výčap nám požičal Š. Ťažký, víno nám dal J. Roháč a ďalším obyvateľom obce Harmanec. Podakovanie patrí aj A. Chladnej a K. Katkovej, ktoré nám pomáhali pri organizácii

turnaja. Samozrejme, že ďakujeme aj našim chalanom, Samuelovi Chladnému a Filipovi Katkovi, ktorí vykosili okolie ihriska pri potoku. Veľká vďaka patrí našim „gulášnikom“, ktorí uvarili dva perfektné guláše: J. Roháč, P. Čunderlík, M. Majer, K. Dlhoš, A. Žabková a M. Gavalosová.

Futbalový turnaj bol vydarený, bez zranenia a všetci zúčastnení odchádzali spokojní a to je dôležité.

Peter Chladný

